

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň JUDr. Barbary Pořízkové a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci **žalobce: J. K.,** bytem Těšíkov 9, Šternberk, zast. Mgr. Dominikou Kovaříkovou, advokátkou se sídlem Riegrova 337/14, Olomouc 2, proti **žalovanému: Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor strategického rozvoje kraje,** se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 12. 2009, č. j. KÚOK/114200/2009, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 2. 2012, č. j. 22 A 18/2010 - 25,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 2 400 Kč, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám jeho zástupkyně Mgr. Dominiky Kovaříkové, advokátky se sídlem Riegrova 337/14, Olomouc.

Odůvodnění:

Kasační stížností se žalovaný (dále též „stěžovatel“) domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým bylo zrušeno jím vydané rozhodnutí ze dne 21. 12. 2009, č. j. KÚOK/114200/2009. Tímto rozhodnutím bylo pro nepřípustnost zamítnuto odvolání žalobce, neboť žalovaný dospěl k závěru, že žalobce není účastníkem řízení, ve kterém byla umístěna a povolena stavba Větrný park Horní Loděnice - Lipina - větrné elektrárny.

Krajský soud dospěl k závěru, že stěžovatel v napadeném rozhodnutí nehodnotil, zda žalobcova práva mohou být příslušnou stavbou dotčena, ale zda tato práva skutečně dotčena jsou. Stěžovatel hodnotil vlivy hluku, světla a připouští, že jim mohou být žalobcovy nemovitosti ovlivněny, dospívá však k závěru, že se tak děje v přípustné míře.

Takové hodnocení věci však stěžovateli přísluší pouze za situace, kdy se vypořádává s námitkami osoby, kterou pojal do okruhu účastníků řízení, tj. ve fázi věcného přezkumu. Pokud tedy stěžovatel připustil, že žalobce, resp. jeho nemovitosti mohou být dotčeny a přesto nezahrnul žalobce do okruhu účastníků řízení, porušil tímto postupem ustanovení § 34 odst. 1 a ustanovení § 59 odst. 1 písm. b) zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), dále jen „starý stavební zákon".

Z uvedených důvodů krajský soud žalobě vyhověl a napadené rozhodnutí dle ustanovení § 78 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), zrušil a věc vrátil stěžovateli k dalšímu řízení.

V kasační stížnosti uplatnil stěžovatel kasační námitky podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Uvedl, že ve věci rozhodoval již po druhé, přičemž rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 9. 2009, č. j. 22 Ca 157/2009 – 70, mu byly vytknuty nedostatky v odůvodnění v pořadí prvního rozhodnutí. Krajský soud uvedl, že posouzení skutečnosti, zda žalobce je či není účastníkem řízení, stěžovatel provedl jen obecně bez správní úvahy.

Vázán tímto právním názorem stěžovatel tedy hodnotil, jakým způsobem by se mohla stavba větrného parku přímo dotknout vlastnických práv účastníků řízení a znemožnit jejich výkon.

V kasační stížnosti stěžovatel de facto rekapituluje své věcné posouzení žalobcem namítaného hlukového a světelného zatížení, nárůstu dopravy, nedostatku v procesu EIA či tvrzeného snížení ceny žalobcem vlastněných nemovitostí. Namítá, že se velmi pečlivě zabýval rozborem jednotlivých námitek účastníků řízení a ve všech případech dospěl k závěru, že nedojde k takovému dotčení, které by mělo za důsledek přímé omezení práva užívání staveb a pozemků. Žalobci proto postavení účastníka řízení nenáleželo.

Stěžovatel dále namítá, že krajský soud vycházel z nesprávné právní úpravy, neboť na věc nedopadl starý stavební zákon, ale zákon č. 183/2006 Sb. Účastníci řízení byli vymezení dle ustanovení § 85 a § 109 nového stavebního zákona, nikoli dle ustanovení § 34 a § 59 odst. 1 písm. b) starého stavebního zákona.

Stěžovatel proto navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti úvodem zdůraznil, že stěžovatel sám připouští dotčení žalobcových práv, když hovoří o míře dotčení: „*došel k závěru, že nedojde k takovému dotčení, které by mělo za důsledek přímé omezení práva užívání staveb a pozemků*". Stavební zákon přiznává účastenství v řízení nikoli na základě faktického dotčení práv, ale hovoří o pouhé možnosti dotčení vlastnického práva.

Žalobce souhlasí s námitkou stěžovatele, dle které krajský soud na posuzovanou věc aplikoval nesprávný právní předpis, nicméně toto pochybení nemá vliv na zákonnost napadeného rozsudku. Starý a nový stavební zákon se totiž v otázce posuzování účastenství žádným způsobem neliší.

Navrhuje proto kasační stížnost zamítnout.

Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná a za stěžovatele jedná osoba s vysokoškolským právnickým vzděláním (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci zde uplatněných důvodů, zkoumal při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Kasační soud ze správního spisu ověřil, že spojené řízení o umístění a povolení stavby Větrného parku Horní Loděnice - Lipina - větrné elektrárny bylo zahájeno dne 26. 9. 2007, tj. za účinnosti zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění účinném za posuzované období (dále jen „nový stavební zákon“).

Účastenství spojeného územního a stavebního řízení se posuzuje tak, jako kdyby jednotlivá řízení probíhala samostatně. Účastníky územního řízení jsou ve smyslu ustanovení § 85 nového stavebního zákona také osoby, jejichž vlastnické nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být územním rozhodnutím dotčeno. Obdobně je účastníkem stavebního řízení ve smyslu ustanovení § 109 nového stavebního zákona také vlastník sousedního pozemku nebo stavby na něm, může – li být jeho vlastnické právo navrhovanou stavbou přímo dotčeno.

Krajský soud se tedy dopustil pochybení, pokud při posuzování věci vycházel z právní úpravy účastenství uvedené v ustanovení § 59 starého stavebního zákona. Jestliže však krajský soud své rozhodovací důvody založil na úvaze, že stěžovatel na jedné straně žalobci nepřiznal účastenství v řízení, na druhé straně však v napadeném rozhodnutí nehodnotil, zda žalobcova práva mohou či nemohou být příslušnou stavbou dotčena, ale zda tato práva skutečně dotčena jsou, nemá uvedené pochybení vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Jak totiž správně namítl ve svém vyjádření žalobce, k přiznání účastenství vlastníků sousedních pozemků či staveb postačuje jak podle starého stavebního zákona, tak podle nového stavebního zákona, pouhé potenciální dotčení na jejich vlastnických právech. Jinými slovy účastenství bylo a je ve stavebním řízení založeno na pouhé možnosti, že by posuzovaná stavba mohla ohrozit či omezit vlastníka sousední stavby či pozemku na jeho vlastnickém právu.

Tvrdí-li tedy někdo, že je účastníkem řízení, bude za něj považován do doby, než se prokáže opak. Účastník příslušného řízení, resp. ten kdo se za účastníka řízení považuje, by měl ve svých námitkách uvést jednak skutečnosti, na jejichž základě se domáhá účastenství v řízení, jednak samotné důvody podání námitek, tj. co vytýká záměru, o němž se vede stavební řízení. Pokud zákon neklade žádné požadavky na formální rozlišení těchto dvou skupin tvrzení, je tomu tak dozajista i proto, že mohou být obsahově shodná. Stavební úřad je však povinen vyhodnotit skutečnosti obsažené v námitkách účastníka řízení z toho pohledu, zda zakládají postavení této osoby coby účastníka řízení. Teprve je-li tato podmínka splněna, je stavební úřad povinen ve druhé fázi námitky projednat a rozhodnout o nich (po meritorní stránce).

Z rozhodnutí stěžovatele je však zjevné, že tuto dvojakou povahu námitek účastníka řízení nerozlišoval, protože některé z nich vypořádal po materiální stránce, přičemž na tomto podkladě dospěl k závěru, že nejsou splněny podmínky pro přiznání postavení účastníka řízení žalobci. Podstatou stěžovatelova rozhodnutí totiž nebylo posouzení, zda žalobce může či nemůže být účastníkem společného územního a stavebního řízení, ale bylo jím fakticky prováděno věcné posouzení míry dotčenosti, které by mělo být součástí samotného meritorního řízení. Stěžovatel např. uvedl, že k dotčení vlastnických práv žalobce vlivem hluku nedošlo, protože vlivem předmětné stavby nedojde ke zhoršení hlukového klimatu nad mez stanovenou zákonem. Obdobně vypořádal námitku tzv. subtropického efektu, když uvedl, že intenzitu nočního osvětlení větrných elektráren každý vnímá individuálně, ale vzhledem ke vzdálenosti rodinného domu žalobce od větrných elektráren nedojde k takovému dotčení, které by mělo za důsledek přímé omezení práva užívání staveb a pozemků.

Úvaha stěžovatele se měla ubírat přesně opačným směrem. Podmínkou účastenství v řízení není a ani nemůže být vyhovění věcným námitkám uplatněným účastníkem. To vyplývá především ze skutečnosti, že námitky se upínají ke dvěma rozdílným otázkám (účastenství v řízení a vedle toho věcné námitky proti záměru) a že pro úspěšnost námitky vztahující se k účastenství postačuje potence dotčení práva, kdežto pro úspěšnost věcné námitky je rozhodující reálnost zásahu do práv účastníka.

Obsah napadeného rozhodnutí je tak v rozporu s jeho výrokem, neboť připustil-li stěžovatel dotčení na právech žalobce, které však neshledal natolik intenzivní, aby bránilo výkonu jeho vlastnického práva, nemohl současně označit odvolání žalobce za nepřípustné z důvodu absence možného přímého dotčení. Účastenství obstojí samo o sobě, bez toho, aby následně muselo vést k rozhodnutí pro účastníka příznivému. Postup stěžovatele má za následek také popření řady procesních práv, která jsou s postavením osoby jakožto účastníka řízení spojena. V prvé řadě se jedná o právo nahlížet do spisu, vyjadřovat se k věci, činit důkazní návrhy, být přítomen ústnímu jednání. Účastník přitom nemusí svých práv využít, není povinen se vyjádřit (zde např. podat věcnou námitku). Pokud je však účastníkovi účastenství na řízení odepřeno, má tento postup za následek zkrácení na jeho právech. Toto zkrácení nemusí být jen formální, ale může se projevit ve velmi praktické rovině, totiž nemožností efektivní ochrany právní sféry účastníka. S ohledem na nemožnost využití shora uvedených procesních práv tak tomu může být kupříkladu v důsledku neschopnosti účastníka uplatnit vůči správnímu orgánu některé argumenty, které jsou zjistitelné toliko ze správního spisu, případně neschopnosti zjistit relevantní důvody, které by eventuálně mohly vést k úspěchu v jeho věci, a které by jinak byly bývaly v dispozici účastníka díky využití jeho procesních práv.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. podanou kasační stížnost zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo

na náhradu nákladů řízení. Žalobce měl ve věci plný úspěch, proto mu zdejší soud přiznal náhradu nákladů řízení proti stěžovateli. Zástupkyně žalobce učinila ve věci celkem jeden úkon právní služby, kterým je písemné podání soudu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)]. Za tento úkon právní služby v dané věci náleží mimosmluvní odměna ve výši 2 100 Kč [§ 9 odst. 3 písm. f), ve spojení s § 7 bodem 4. advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Zástupkyně žalobce není plátcem daně z přidané hodnoty.

Celková částka náhrady nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem tak činí 2 400 Kč, kterou je stěžovatel povinen zaplatit žalobci k rukám jeho zástupkyně Mgr. Dominiky Kovaříkové, advokátky se sídlem Riegrova 337/14, Olomouc, ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. srpna 2012

JUDr. Radan Malík
předseda senátu